

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Burchardi VVormaciensis Ecclesiae Episcopi,
Decretorum Libri XX. ex Consiliis, & orthodoxoru[m]
patru[m] Decretis, tum etiam diuersaru[m] nationum
Synodis, ceu loci communes congesti, in quibus ...**

Burchardus <Wormaciensis>

Parisiis, 1549

De eadem re. xxxix.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10722

susque proprios bene regant, & motus his resistentes sibi rationabili discretione componant. Rectè igitur illi reges vocatur, qui tam semetipsos, quam subiectos bene regendo modificare nouerunt. Quidam ipsum nomen regiminis, ad immanitatem transfuerunt crudelitatis: dumque ad culmen potestatis venerint, in apostasiam statim labuntur, tantoque se tumore mentis extollunt, ut cunctos subditos in sui comparatione despiciant, eosque quibus preesse contigit, non agnoscant. Quibus congruè per Ecclesiasten dicitur: Duce[m] te constitu, noli extolli. Dùm mundi reges se ceteris sublimiores sentiunt, mortales tamen se esse cognoscant: nec regni gloriam, qui in seculo sublimantur, aspiciant, sed opus quod secum ad inferos deportant, intendant. Si ergo carebunt huius temporis gloria, illa agant, quæ post finem sine fine possideant. Dùm Apostolus dicat: Non est potestas, nisi à Deo. Quomodo per prophetam de quibusdam potestatibus dicitur: Ipsi regnauerunt, sed non ex me? Quasi diceret: Non me propitius, etiam, sed me irato. Vnde inferius per eundem Prophetam dicit: Dabo, inquit, tibi regem in furore meo. Quo manifestius elucet, bonam, malamque potestatem à Deo ordinari: sed bonam propitius, malam iratus. Reges quando boni sunt, muneris esse Dei: quando verò mali, sceleris esse populi. Secundum meritum enim plebium, disponitur vita rectorum, Testante Iob: Qui regnare facit hypocritam, propter peccata populi. Irascente enim Deo talem rectorem populi suscipiunt, qualè pro peccato merentur. Non unquam pro malitia plebis, etiam reges mutantur, & qui ante videbantur esse boni, accepto regno fiunt iniqui.

De eadem re. Cap. XXXIX.

QUI rectè utitur regni potestate, ita se prestare omnibus debet, ut quanto magis honoris celsitudine clareret, tanto semetipso mentè humiliet proponens sibi exemplum humilitatis Dauid, qui de suis meritis non tumuit, sed humiliter sese deicieus, dixit: Vilis incedam, & vilis apparebo ante deum, qui elegit me. Qui rectè utitur regni potestate, formam iustitiæ, factis magis, quàm verbis instituet. Ille nulla prosperitate erigitur, nulla aduersitate turbatur.

GG ii

Nō innititur propriis viribus, nec à domino recedet cor eius. Regni fastigium, humili præsidet animo. Non eum delectat iniquitas, non inflamat cupiditas: sine defraudatione alicuius ex paupere diuites facit, & quod iuxta potestatem à populis extorquere poterat, sæpe misericordie clementia donat. Dedit Deus principibus præsulatum pro regimine populorum: & illis eos præesse voluit, cum quibus vna est eis nascendi, moriendique conditio. Prodeit ergo debet populis principatus, non nocere, nec dominando præmere, sed condescendendo consulere: vt verè sit vtile hoc potestatis insigne, & donum Dei pro tuitione vtriusque membrorum Christi. Membra enim Christi, fideles sunt populi: quos dum ea potestate quam accipiunt, optime regunt, bonam vtiq; vicissitudinem Deo largitori restitunt. Bonus rex facilius ad iustitiam à delicto regreditur, quàm de iustitia ad delictum transfertur: Vt noueris hoc esse casum, illud proposuimus. In proposito eius esse debet, nunquam egredi à veritate; quod si casu titubare contigerit, mox resurgere.

De patientia regum. Cap. XL.

Ex dictis
eiusdem.

Plerunque princeps iustus, etiam malorum errores dissimulare nouit. Non quod iniquitati eorū consentiat, sed quod aptum tempus correctionis expectet, quādo eorum vitia, vel emendare valeat, vel punire. Multi aduersus principes conjugationis crimine deteguntur, sed probatus volens Deus clementiam principum, illos malè cogitantem permittit, istos non deserit. De illorum malo, bene istis facit: dum culpas quas illi agunt, isti mira patientia indiget. Reddere malum pro malo, vicissitudo est iustitiæ. Sed qui clementiam addit iustitiæ, nō malum pro malo culpatis reddit, sed bonum pro malo offensis impertit.

De delictis regum, seu exemplis. Cap. XLII.

Ex dictis
eiusdem.

Difficile est principem regredi ad melius, si vitiis fuerit implicatus. Populi enim peccantes, iudicem metuunt. Reges autem, nisi solo Dei timore, metuq; gehennæ coërceantur, liberi in præceptis prouunt, & per abruptam licentiæ, in omne facinus vitiorum labuntur. Quātō quilibet in superiori constitutus est loco, tantō in maiori cōuersa-